

Uppvärmningsuppgift 4kd112

Magnus Nystedt

2023-11-12

Jag har en idé som jag skulle vilja testa i framtida masteruppsats. Den har sitt ursprung i olika saker jag läst de senaste åren, den formulerades i väldigt tidig och lös form i kursen 4KD111 förra året, och har rullat runt i mitt sinne sedan dess.

I korthet går det ut på att använda Hans-Georg Gadamer tankar om mötet med konst som ett spel inom konstpedagogiken. Det finns många som har skrivit om mötet med konst, och jag har förstås inte läst alla, men Gadamer tankar intresserar mig. Plus, Gadamer verkar inte ha använts på det sättet i uppsatser och avhandlingar. Det kan förstås finnas bra anledningar för det, kanske det är en dum idé, men det vet jag inte än i alla fall.

Gadamer vänder sig mot estetiken ("aesthetic consciousness") som nästan allenarådande mätsticka för konst, alltså att konst ska vara på något sätt tilltalande att ta del av, ja, rent av vacker. Han menar i stället att i mötet med konst uppstår sanningen. Men ett konstföremål är inte ett passivt objekt som beskådas och som det fälls domslut om. Nej, betraktare och konstverk är både subjekt och deltar i ett spel som böljar fram och tillbaka, tills förhoppningsvis de två spelande parterna kan mötas och sanningen framstår. Det finns mycket om detta jag inte förstår, men det finns något där som lockar mig.

Jag avser egentligen inte att ge mig in på museernas eller konstpedagogikens historia, annat än en kortare återgivning möjligtvis. Andra har förtjänstfullt och detaljrikt återgett de områdena, och jag kan peka läsaren till exempel på det. Det är dock så, som med så mycket annan forskning, att resultat om den närliggande samtiden är svåra att hitta. Däremot tänker jag att en problematisering av begreppet och institutionen museum kan vara på sin plats och däri ingår säkert en viss tillbakablick. Och med det följer en viss retrospektion även av konstpedagogiken.

Min tanke med uppsatsen är att i praktiken konstruera ett konstpedagogiskt moment utifrån vad jag lärt mig om Gadamer, genomföra det på ett museum, och utvärdera det efteråt. Det medför en rad andra frågor om själva uppsatsarbetet, t.ex. går det att göra en uppsats i det formatet, hur ska jag utvärdera det, osv. Vad gäller själva utförandet tänker jag att jag tar på mig rollen som konstpedagog och leder själva passet. Sen funderar jag på att spela in passet (videofilma) och utvärderingen är dels frågor till deltagarna och dels det filmade materialet.

Det skulle bli en praktiskt inriktad uppsats, något som inte verkar vara så vanligt inom konstvetenskap.

Min avsikt är att genomföra detta i samarbete med Aguélimuseet i Sala där jag bor. Jag skrev både b- och c-uppsats om Ivan Aguéli och hans konst, och är väl påläst om honom. Det pedagogiska momentet vet jag inte än hur det skulle kunna se ut, men jag tänker att kanske deltagarna kan teckna porträtt av varandra utifrån vad de ser i de porträtt målade av Aguéli som finns på museet. Dessutom genomförde jag i Aguélimuseet en enklare och mindre version av det jag presenterat här som en del av kursen 4KD102 förra året. Om museet är villigt och intresserat vet jag inte, men jag hoppas förstås.

Jag tänker också att jag vill välja ett uppsatsämne som skulle kunna leda till vidare studier. Chanserna för det är väldigt små, men jag vill ändå utforska något som skulle kunna bli första steget på ett nytt projekt i framtiden. Doktorandplatser inom konstvetenskap är sällsynta, men jag vill försöka hålla dörren öppen, skulle en möjlighet visa sig. Ämnet är också valt med tanke på ett möjligt karriärbyte i framtiden.

Här är en lista på de områden jag ser att jag behöver sätta mig in i, med en del litteratur som jag känner till. Vi skulle inte i denna uppgift peka ut specifik litteratur, men eftersom jag redan har förslag på litteratur så inkluderar jag den.

Museernas historia och situation i dag, med fokus på konstmuseer, inklusive kort om Aguélimuseet historia och nuvarande situation, för att ge läsaren kontext.

- Tony Bennett: The birth of the museum: history, theory, politics
- Andrew McLelland: The art museum from Boullée to Bilbao
- Eilean Hooper-Greenhill: flera böcker.
- Lennart Palmqvist, Stefan Bohman (redaktörer): Museer och kulturarv
- Roger Miles, Lauro Zavala (redaktörer): Towards the museum of the future: new european perspectives
- Edward Alexander, Mary Alexander: Museums in motion: an introduction to the history and functions of museums
- Johanna Taylor: The art museum redefined: power, opportunity and community engagement
- Britt-Inger Johansson, Hans Pettersson: 8 kapitel om konsthistoriens historia i Sverige

Metod och teori: jag tänker att jag i stort använder hermeneutiken som både metod och teori. Men det kan behöva kompletteras med annan litteratur, av vilken det finns mycket att välja mellan.

- John Caputo: Hermeneutics: Facts and Interpretation in the Age of Information
- Nils Gilje: Hermeneutiken som metod
- Björn Vikström: Den skapande läsaren: hermeneutik och tolkningskompetens
- Mats Alvesson och Karl Sköldberg: Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod
- Pål Repstad: Närhet och distans
- Richard Palmer: Hermeneutics
- Ronald Bontekoe: Dimensions of the hermeneutic circle
- Kristina Boréus, Göran Bergström (redaktörer): Textens makt och mening: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys

Hans-Georg Gadamer's hermeneutik och tankar om mötet med konst som ett spel (i det inkluderar jag sådant som hermeneutiska cirkeln, förståelsehorisont mm). Här skulle jag vilja använda så mycket av Gadamer's egna texter som möjligt, men de är ibland ganska ogenomträngliga, så jag måste nog inkludera det andra skrivit om Gadamer's tankar. Gadamer's skrev mycket, men av det som finns översatt till svenska kan jag nämna Sanning och metod i urval, samt Konst som spel, symbol och fest.

- Cynthia Nielsen: Hermeneutical aesthetics
- Shaun Gallagher: Hermeneutics and education
- Charles Guignon: Meaning in the work of art: a hermeneutic perspective
- Tidigare nämnda Caputo.
- Maria Øksnes: Lekens ontologiske betydning hos Hans-Georg Gadamer: Dialog, fest og dannelse
- Jean Grondin: Play, festival, and ritual in Gadamer
- Kjetil Steinsholt och Elin Traasdahl: Play in Hans Georg Gadamer's hermeneutics: An educational approach
- Kjetil Steinsholt: Vi må miste oss selv for å finne oss selv igjen: Lef, erfaring og danning hos Hans-Georg Gadamer
- Merete Lund Fasting: Lekens sanselighet

Konstpedagogik med fokus på dialogbaserad konstpedagogik. Vad innebär det? Hur ser praktiken ut? Några namn jag kan lyfta redan nu är:

- Olga Dysthe: Dialogbasert undervisning

- Rika Burnham och Elliott Kai-Kee: Teaching in the art museum
- Johanna Rosenquist: Konst och subjektskapande: Neurodegenerativa nedsättningar och dialogbaserad konstpedagogik”, samt Meetings with complexity: dementia and participation in art educational situations
- Olga Hubbard: Art Museum Education: Facilitating Gallery Experiences
- Venke Auris, Helene Illeris, och Hans Örtengren: Konsten som läranderesurs
- Georg Hein: Museum education
- Maria Carlgren: Den gemensamma blicken i praktik och retorik
- John Falk och Lynn Dierking: Learning from museums: visitor experiences and the meaning of meaning och The museum experience revisited
- Peter Soritiou: The pedagogical implications of Hans-Georg Gadamer’s hermeneutics
- Nicholas Burbules: Dialogue in teaching; theory and practice
- Paul Fairfield (redaktör): Education, dialogue and hermeneutics
- Zipporah Collins (redaktör): Museums, adults and the humanities: a guide for educational programming
- Jane Vella: Learning to listen, learning to teach: the power of dialogue in educating adults
- Malcolm Knowles, Elwood Holton, Richard Swanson: The adult learning: the definitive classic in adult education and human resource development
- Kristoffer Arvidsson: När konsten inte talar för sig själv: konstmuseer och konstpedagogik
- Philippa Nanfeldt: Vad, hur och för vem? Konstpedagogikens historia på Göteborgs konstmuseum
- Eva Insulander: Museer och lärande - en forskningsöversikt

Det finns **de som kopplat samman Gadamer med konstpedagogik**, men jag uppfattar det här som ett relativt outforskat område. Några jag kan lyfta redan nu är:

- Tidigare nämnda Burnham och Kai-Kee.
- Eilean Hooper-Greenhill: flera böcker och papers.
- Nathaniel Prottas: några papers.
- Tidigare nämnda Eva Insulander.

Utvärdering: om jag ska utvärdera min konstpedagogiska insats behövs någon sorts utvärderingsmetod. Här har jag inte några förslag på litteratur än.

Tidigare forskning inom konst- och museipedagogik. Jag tänker fokus på relativ närtid. Bland **svenska avhandlingar** kan nämnas:

- Anna-Lena Lindberg: Konstpedagogikens dilemma: historiska rötter och moderna strategier
- Berit Ljung: Museipedagogik och erfارande
- Eva Insulander: Tinget, rummet, besökare: om meningsskapande på museum
- Eva Cronquist: Samtidskonstbaserat gestaltungsarbete i utbildningen av bildlärare – Om vikten av transformativ beredskap i förändringsprocesser
- Birgitta Gustafsson: Att sätta sig själv på spel - Om språk och motspråk i pedagogisk praktik
- Katrine Tinning: The Ambivalent Potentiality of Vulnerability Museum Pedagogy in Exhibitions on Difficult Matters and its Ethical Implications
- Lena Wilhelmsson: Lärande dialog: Samtalsmönster, perspektivförändring och lärande i gruppsamtal
- Jan Bahlenberg: Den otroliga verkligheten sätter spår: Om Carlo Derkerts liv och konstpedagogiska gärning
- Arne Kjell Vikhagen: When art is put into play: a practice-based research project on game art

Bland **utländska avhandlingar** kan jag se dessa som kanske passande:

- Merete Lund Fasting: Vi leker ute! En fenomenologisk hermeneutisk tilnærming til barns lek og lekesteder
- Olga Hubard: The human dimensions of aesthetic experience: An adolescent encounter with the art of Isamu Noguchi
- Lee Brodie: The hermeneutic approach to museum education program development
- Hye Youn Chung: Engagement with works of art through dialogue. providing aesthetic experiences in discussion-based museum education programs and implications for museums in Korea
- Randy Roberts: Museums as sites of 'being in conversation' - a hermeneutic phenomenological study

- Pamela Clelland Gray: Philosophical reflections on the pedagogy of the art museum: Toward an experiential practice
- Dennis Vildiridis: Museum Educators' Personal Theories of Teaching: A Multi-Case Study
- Barbara McCord: Truth, Being, and The Work of Art: Reflections on Heidegger's and Gadamer's Interpretations of the Tradition
- William Taft: Pedagogical implications of hermeneutical philosophy in education
- Lynda Kelly: The interrelationships between adult museum visitors' learning identities and their museum experiences
- Yiannis Nikolas Hayiannis: How can painting operate as a hermeneutic practice in secondary level art and design education?
- Badrul Isa: Museum pedagogy and learning experiences: an investigation into museum education from instructional perspectives
- William Scott Wallace: Portraits: discovering art as a transformative learning process at mid-life